

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری
دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج

استاندارد آموزشی پودمانهای

دوره نخلکاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری)

کد : ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱

تهییه و تنظیم :
گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

بسم الله الرحمن الرحيم

شناسنامه :

عنوان : استاندارد آموزشی نخل کاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری)

کد : ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱

عنوان زیربخش : باگبانی

تئییه و تدوین : گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت کشاورزی

ناشر : معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری - دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج

زمان و نوبت چاپ : سال ۱۳۸۵، چاپ اول

این استاندارد آموزشی در هسته برنامه‌ریزی آموزشی - درسی گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشاورزی (دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج) بررسی و تصویب شده است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول : مبانی آموزش پودمانها

۴	_ ۱ _ مقدمه .....
۶	_ ۲ _ تعریف آموزش پودمانی .....
۶	_ ۳ _ محتوای آموزشی .....
۶	_ ۴ _ حیطه‌های یادگیری (شناختی و مهارتی) .....
۶	_ ۵ _ ارزشیابی آموزشی .....
۷	_ ۶ _ فضای آموزشی .....
۸	_ ۷ _ شرایط قبولی و نحوه آزمون .....
۸	_ ۸ _ اعطای تاییدیه و گواهینامه .....
۸	_ ۹ _ جدول پودمانهای دوره آموزشی .....

بخش دوم : برنامه آموزشی پودمانها

۱۰	_ پودمان ۱ : احداث نخلستان‌های خرما .....
۱۴	_ پودمان ۲ : عملیات پرورشی نخلستان .....
۱۸	_ پودمان ۳ : برداشت و فرآوری خرما .....
۲۳	_ پودمان ۴ : آفات و بیماری‌های خرما .....

ضمیمه

۳۱	فرم شماره ۱) نظرخواهی از مریان دوره‌های آموزشی .....
۳۳	فرم شماره ۲) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی .....
۳۵	فرم شماره ۳) نظرخواهی از مجریان دوره‌های آموزشی .....

مقدمه

نیروی انسانی یکی از عوامل تعیین کننده در روند توسعه به شمار می رود. در همین راستا اجرای برنامه های آموزشی مختلف از جمله آموزش‌های تولیدکنندگان و بهره برداران موجب توانمندی نیروی انسانی بخش کشاوری شده و آنان را در مدار توسعه قرار می دهد. این آموزشها چنانچه متناسب با نیازهای جامعه روستایی طراحی شود، منجر به افزایش تولید و درآمد مخاطبان و ایجاد فرصت های شغلی مناسب برای نسل جوان و کاهش بیکاری می شود. از همین رو، تاکنون در بخش کشاورزی برای تولید کنندگان و بهره برداران در قالب آموزش‌های فنی و حرفه ای کوتاه مدت برنامه های آموزشی گسترشده ای اجرا گردیده که نتایج مطلوبی را نیز به همراه داشته است.

در سالهای اخیر آموزش پودمانی به عنوان رویکردی موثر در آموزش‌های فنی و حرفه ای شناخته شده است. هر پودمان مجموعه، محتوا و فعالیت آموزشی است که مهارت و توانایی خاصی در فرد آموزش گیرنده ایجاد می کند. آموزش‌های پودمانی برای افراد شاغل در فعالیتهای فنی بسیار مفید واقع شده است زیرا، مجموعه مهارت‌های یک فعالیت شغلی را در گامهای متوالی و در هر زمان و هر مکان به نحو مطلوب خواهد آموخت. بنابراین در آموزش‌های پودمانی بخش کشاوری، مخاطبان نیاز به حضور مستمر و زمانهای نسبتا طولانی در جلسات آموزش نخواهند داشت.

بر اساس استراتژی بخش کشاورزی و سیاستهای معاونت ترویج و نظام بهره برداری، دفتر برنامه ریزی و هماهنگی ترویج از سال ۱۳۸۵ اولویت آموزش‌های فنی و حرفه ای کوتاه مدت تولید کنندگان و بهره برداران را به آموزش‌های پودمانی اختصاص داده است. استاندارد حاضر با هدف تبیین آموزش پودمانی و دستورالعمل مناسب برای اجرای دوره های پودمانی در استانها تهیه و تدوین شده است.

إنشاء... اجرای این آموزشها به نحو مطلوب و بدون بروز هرگونه ابهام صورت گیرد.

**گروه آموزش‌های فنی حرفه ای
کوتاه مدت کشاورزی**

بخش اول

مبانی آموزش پودمانها

۱_ تعریف آموزش پودمانی

آموزش پودمانی، یکی از شیوه‌های آموزشی است که طی آن مهارت‌های شغلی در قالب مهارت‌های مستقل به فراغیران آموزش داده می‌شود. در واقع هر پودمان، مهارت یا مهارت‌های خاص و مستقلی را در فراغیر ایجاد و تقویت می‌کند.

۲_ محتوای آموزشی

شامل مجموعه اطلاعات مربوط به دانش و مهارت‌هایی است که در هر پودمان به کارآموزان یا فراغیران ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان این است که کارآموزان و فراغیران مجموعه اطلاعات و مهارت‌های مورد نظر را به طور صحیح و اصولی فراگیرند.

۳_ حیطه‌های یادگیری

الف) حیطه شناختی

عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت‌های ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

ب) حیطه مهارتی

عبارت است از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

۴_ ارزشیابی آموزشی

الف) ارزشیابی ورودی

این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ب) ارزشیابی پایانی

در پایان آموزش پودمان از کارآموزان به شرح زیر آزمون به عمل خواهد آمد :

_ آزمون نظری

این آزمون به صورت کتبی از افراد باسواند و نیز سؤال و جواب (شفاهی) از افراد کم‌سواد انجام خواهد شد.

_ آزمون عملی

این آزمون طی سرفصل‌های درسی به صورت عملی و آزمایشگاهی انجام خواهد گرفت.

۵_ فضای آموزشی

الف) مجری دوره‌های آموزش پودمانی می‌باشد فضاهایی را انتخاب نماید که با شرایط آموزشی، زمینه علمی دوره، وضعیت روانی – اجتماعی بزرگسالان همخوانی داشته باشند ...

ب) دوره‌های آموزش پودمانی به دلیل ماهیت مهارتی و فنی بودن موضوعات آموزشی، عمدتاً می‌باشد در فضای آموزشی مجهز به امکانات آموزشی و کارگاهی برگزار گردد. لذا پیشنهاد می‌شود از مکانهایی که قادر چنین امکاناتی هستند، استفاده به عمل نیاید.

ج) در صورتی که برای برگزاری دوره آموزش پودمانی، مراکز آموزشی مناسب در دهستان یا شهرستان وجود نداشته باشد، می‌توان از سایر فضاهای مانند مراکز خدمات ترویجی، ساختمان‌های متعلق به سازمان جهاد کشاورزی استان، مدارس، اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی تولید و سایر تشكیلاتی کشاورزی، فضاهای عمومی و ... که از نظر وضعیت فیزیکی برای آموزش مناسب هستند، استفاده کرد.

۶_ شرایط قبولی و نحوه آزمون

با توجه به اهمیت جنبه‌های عملی و کارگاهی در آموزش پودمانی، آزمون در دو مرحله از فراغیران به عمل می‌آید.

(الف) آزمون نظری : این آزمون به صورت کتبی از افراد باسوان و نیز سؤال و جواب (شفاهی) از افراد کم سوانح خواهد شد که نمره قبولی ۱۲ از ۲۰ خواهد بود.

(ب) آزمون عملی : این آزمون براساس سرفصل‌های آموزشی به صورت عملی و آزمایشگاهی انجام خواهد گرفت که نمره قبولی ۱۴ از ۲۰ خواهد بود.

۷_ اعطای تاییدیه و گواهینامه

در پایان دوره پودمانی و پس از موفقیت در آزمون نظری و عملی پودمان، تأییدیه پایان دوره برای فراغیران با میانگین بالاتر از ۱۲ صادر خواهد شد.

فراغیران پس از طی کردن موفقیت‌آمیز پودمانهای هر دوره (داشت تأییدیه یا قبول شدن در آزمون پودمانها) به دریافت گواهینامه پایان دوره آموزش‌های مهارتی نایل خواهند شد.

۸_ جدول پودمانهای دوره آموزشی

مشخصات پودمانهای این دوره آموزشی به شرح جدول زیر است :

کد پودمان	روز	زمان (ساعت)		عنوان پودمان	شماره پودمان
		عملی	نظری		
۸۵-۲۹۲۴۱۴۱	۴	۱۸	۴	احداث نخلستان خرما	۱
۸۵-۲۹۲۴۲۴۱	۴	۱۲	۸	عملیات پرورشی نخلستان	۲
۸۵-۲۹۲۴۳۴۱	۴	۱۲	۸	برداشت و فرآوری خرما	۳
۸۵-۲۹۲۴۴۴۱	۳	۱۲	۴	آفات و بیماری‌های خرما	۴

بخش دوم

برنامه آموزشی پودمانها

پودمان شماره یک : احداث نخلستان

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : حداقل خواندن و نوشتن	
سن : حداقل ۱۸ سال	
۴ روز	مدت
۲۲ ساعت (۴ ساعت نظری - ۱۸ ساعت عملی)	کل ساعات
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش
کارشناس باغبانی	کادر آموزشی

۲ _ تعریف پودمان : پودمان «احداث نخلستان» دوره کوتاه مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی، دانش فنی و مهارتی لازم را در زمینه احداث نخلستان فرا می‌گیرند.

۳ _ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان احداث نخلستان به تفکیک عبارتند از:

(الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فraigiran است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره نخلکاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری) نایل گردند و پس از طی کردن سایر پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی

هدف کلی :

هدف کلی این پودمان عبارت است از تربیت باغبان ماهر در زمینه انجام اصول علمی و عملی احداث نخلستان.

هدفهای رفتاری :

در پایان آموزش این پودمان از فرآگیران انتظار می‌رود، بتوانند :

- ارقام مهم خرما در منطقه را تشخیص دهند.
- خصوصیات گیاهشناسی (اندام رویشی و زایشی) خرما را تحلیل و توصیف کنند.
- روش‌های تکثیر خرما را طبقه‌بندی کنند.
- عملیات مرتبط به احداث نهالستان را به تفکیک و به درستی انجام دهند.
- روش تهیه و آماده‌سازی بستر کاشت را به نمایش بگذارند.
- مراقبت‌های پس از کاشت نهال را تحلیل و توصیف نمایند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پودمان بر پایه استانداردهای آموزش کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز دوره نخل کاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری) تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پودمان اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رؤوس محتوای آموزشی - درسی این پودمان به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

شماره پومندان : ۱

رئوس محتوای درسی پومنان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱، داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنان: احداث تخلستان خرما (کد: ۸۵-۲۹۲۴۱۴۱)			موضوع آموزشی: خرما	
۲۲	۱۸	۴					
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز		ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف	
نظری	عملی						
جزوه آموزشی، بیل، بیلچه، کلنگ، الک، نقشه‌های مورد نیاز، ارقام خشک شده انواع اقسام خرما ابزار و ادوات گودبرداری		۲	۱	بررسی و مشاهده عینی اندازه زایشی و رویشی گیاه بررسی و مشاهده عینی ارقام مهم منطقه انجام روش‌های مختلف تکثیر	۱- شناخت خرما : - ارزش اقتصادی و خواص غذایی سطح زیر کشت و میزان تولید خرما در ایران - گیاه‌شناسی خرما - ارقام مهم خرما در منطقه ۲- روش‌های تکثیر خرما : - از طریق بذر - از طریق پاخوش ۳- احداث نهالستان : - مطالعات مقدماتی - انتخاب رقم - تهیه و آماده‌سازی بستر کاشت	توانایی شناسایی ارقام مختلف خرما	۱
		۴	۱	کار عملی در آماده‌سازی بستر کاشت		توانایی تکثیر خرما به روش‌های مختلف	۲
		۶	۱			توانایی اجرای عملیات احداث بر روی زمین	۳

شماره پومنا : ۱

رئوس محتوای درسی پومنا آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنا: احداث نخلستان خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۱۴۱			موضوع آموزشی: خرما	
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
نظری	عملی	جمع					
		۶	۱	کار عملی در رابطه با پیاده‌کردن نقشه بر روی زمین و انجام عملیات گودبرداری	<ul style="list-style-type: none"> - احداث نخلستان (عملیات اجرایی احداث) - طراحی نخلستان - تهیه نقشه کاشت و پیاده‌کردن آن - آماده‌سازی زمین - گودبرداری - عملیات اجرایی کاشت نهالها - مراقبت‌های پس از کاشت 	توانایی اجرای عملیات کاشت نهال	۴
						توانایی اجرای مراقبت‌های پس از کاشت نهال	۵

پودمان شماره دو : عملیات پرورشی نخلستان

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : حداقل خواندن و نوشتن	
سن : حداقل ۱۸ سال	
۴ روز	مدت
۲۰ ساعت (۸ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)	کل ساعات
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش
کارشناس باگبانی	کادر آموزشی

۲_ تعریف پودمان : پودمان «عملیات پرورشی نخلستان» یک دوره کوتاه‌مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارتی لازم را در زمینهٔ عملیات داشت نخلستان فرا می‌گیرند.

۳_ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان عملیات پرورشی نخلستان به تفکیک عبارتند از :

الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فراغیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به اهداف آموزشی دوره احداث و نگهداری نخلستان‌های خرما نایل گردند و پس از طی کردن سایر پودمانها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی

هدف کلی :

هدف کلی این پودمان عبارت از تربیت باگبان ماهر در امر انجام عملیات پرورشی نخلستان در حیطهٔ شناختی و مهارتی است.

هدفهای رفتاری :

- در پایان آموزش این پودمان از فراگیران انتظار می‌رود، بتوانند :
- عملیات مربوط به گردهافشانی را به نمایش بگذارند.
  - عملیات تنک خرما را به درستی انجام دهند.
  - ملیات هرس کردن نخل خرما را به درستی انجام دهند.
  - عملیات کوددهی نخل خرما را به درستی انجام دهند.
  - اصول آبیاری نخلستان را به نمایش بگذارند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پودمان بر پایه استانداردهای آموزشی کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز نخل کاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری) تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پودمان اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رؤوس محتوای آموزشی - درسی این پودمان به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان : ۲

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخلکاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی			
نظری	عملی	جمع	عنوان پودمان: عملیات پرورش نخلستان کد: ۸۵-۲۹۲۴۲۴۱			موضوع آموزشی: خرما			
۲۰	۱۲	۸							
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف		
جهود درسی - فیلم			۱	۱	بررسی و مشاهده عینی ابزار و ادوات هواشناسی	۱- آشایی با مراحل و شیوه گردهافشانی: - گردهافشانی طبیعی - گردهافشانی مصنوعی - گردهافشانی سنتی - مروری بر عوامل مؤثر در گردهافشانی: - مقدار و رقم گردد - زمان گردهافشانی - آب و هوای نقش آن در گردهافشانی - جداسازی و نگهداری گردد	توانایی انجام عملیات گردهافشانی	۱	
ابزار و ادوات گردهافشانی، قیچی، اره، تبر، عفکه			۱/۵	۲	کار عملی تنک کردن	۳- تنک خرما - کاهش مقدار خوشها - تنک خوشها	توانایی تنک کردن خرما	۲	
					۲				

شماره پودهمان : ۲

رئوس محتوای درسی پودهمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری عملی جمع			عنوان پودهمان: عملیات پرورش نخلستان کد: ۸۵-۲۹۲۴۲۴۱			موضوع آموزشی: خرما	
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعت آموزش			عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
	نظری	عملی	جمع				
کلیه لوازم و ادوات هرس	۳	۲	۵	کار عملی هرس نخل خرما	- تنك با استفاده از مواد شیمیایی - تعیین روش تنك کردن	توانایی هرس نخل خرما	۳
نمونه‌های انواع کودهای مورد نیاز	۲	۱/۵	۳/۵	انجام کار عملی کوددهی	۴- هرس نخل خرما - هرس برگ - هرس دمبرگ - هرس خار - هرس دم خوشها - حذف پاچوش و تنجه‌جوش	توانایی تغذیه تخلستان	۴
کلیه قطعات، ابزار و ادوات آبیاری (بارانی، قطره‌ای، چاپلر، میکروجت)	۳	۱/۵	۴/۵	انجام کار عملی آبیاری	۵- تغذیه نخل خرما - نیازهای غذایی نخل - انواع کود و بهره‌برداری از آن	توانایی آبیاری تخلستان	۵

پودمان شماره سه : برداشت و فرآوری خرما

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : حداقل خواندن و نوشتن	
سن : حداقل ۱۸ سال	
۴ روز	مدت
۲۰ ساعت (۸ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)	کل ساعات
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش
کارشناس باگبانی	کادر آموزشی

۲ _ تعریف پودمان : پودمان «برداشت و فرآوری خرما» یک دوره کوتاه‌مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارتی را در زمینه عملیات برداشت و فرآوری محصول فرا می‌گیرند.

۳ _ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان برداشت و فرآوری خرما به تفکیک عبارتند از :

(الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فرآگیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره احداث و نگهداری نخلستان‌های خرما نایل گردند و پس از طی کردن همه پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی

هدف کلی :

هدف کلی این پودمان عبارت است از تربیت باغبان ماهر در زمینه اصول علمی و عملی برداشت محصول خرما و فرآوری آن

هدفهای رفتاری :

در پایان آموزش این پودمان از فراغیران انتظار می‌رود، بتوانند :

- مراحل برداشت خرما را طبقه‌بندی کنند.
- وسایل و ابزار آلات برداشت خرما را تشخیص دهند.
- نحوه کار با هر یک از وسائل برداشت خرما را به نمایش بگذارند.
- عملیات مرتبط با نمونه‌برداری و آزمون میوه خرما را به درستی انجام دهند.
- اصول افزایش دادن عمر نگهداری خرما را عملاً شرح و توصیف نمایند.
- روش‌های نگهداری خرما را طبقه‌بندی کنند. هر یک را تحلیل و توصیف نمایند.
- روش خشک‌کردن خرما به روش سنتی را به نمایش بگذارند.
- اصول علمی و عملی خشک‌کردن صنعتی را تحلیل و توصیف کنند.
- فرآوردهای خرما را طبقه‌بندی نمایند و ویژگی‌های هر یک را تحلیل و تبیین کنند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پودمان بر پایه استانداردهای آموزشی کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز نخلکاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری خرما) تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پودمان اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رؤوس محتوای آموزشی - درسی این پودمان به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان : ۳

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ دادشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی		
			عنوان پودمان: برداشت و فرآوری خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۳۴۱			موضوع آموزشی: خرما		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعت آموزش			ردیف		
نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
۲۰	۱۲	۸	۱	۱	کار عملی در کلیه مراحل برداشت (واقعی، نمایشی)	۱- مراحل برداشت خرما - مرحله خلال - رطب - تمار	توانایی برداشت فنی محصول	۱
فیلم، اسلاید، جزو			۱/۵	۱	کار عملی برداشت کار عملی اندازه‌گیری رطوبت خرما، بررسی نمونه‌های آلوده شده و ...	۲- وسائل و ابزارآلات برداشت - انواع وسایل و روش استفاده از آنها - اصول صحیح برداشت میوه خرما - اندازه‌گیری رطوبت، تخمیر، فساد و ... - عوامل ایجاد‌کننده ضایعات در خرما	توانایی کاربرد ابزارآلات کاشت	۲
ابزار و ادوات برداشت خرما			۱	۰/۵	کار عملی نمونه‌برداری و آزمون نمونه‌برداری و کار در آزمایشگاه	۴- روش‌های نمونه‌برداری و آزمون میوه خرما - گرمادهی، سرمادهی - شناسایی گازها و ...	توانایی انجام نمونه‌برداری	۳

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان :

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)		زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	جمع	عنوان پودمان: برداشت و فرآوری خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۳۴۱		موضوع آموزشی: خرما	
۲۰	۱۲	۸				
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف	
	نظری عملی					
	۱	۱	انجام کار عملی مرتبط با روش‌های تدریس شده	۵- افزایش دادن عمر نگهداری خرما عمل آوری - آبگیری، آبدهی - برآق نمودن، پوشش دادن هسته‌گیری		
	۱	۰/۵	کار عملی تدفین، بررسی مواد شیمیایی ...	۶- نگهداری میوه خرما تدخین - پاستوریزاسیون - سردخانه - پرتودهی	توانایی نگهداری فنی خرما	۴
انواع ظروف، سبد، کیسه، جعبه و ... بسته‌بندی خرما	۱	۰/۵		۷- حمل و نقل میوه خرما - انواع ظروف برای عرضه محصول به بازار	توانایی حمل و نقل اصولی و فنی خرما	۵

۳ شماره پومند :

رئوس محتوای درسی پومنان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)		زمینه آموزشی: باغبانی		
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنان: برداشت و فرآوری خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۳۴۱		موضوع آموزشی: خرما		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
نظری	عملی	جمع					
نمونه فرآورده‌های خرما	۲	۱	کار عملی خشک کردن خرما به روش سنتی و نیمه صنعتی در کارگاه مشاهده عملیات فرآوری خرما	۸- خشک کردن و بسته‌بندی خرما - خشک کردن سنتی - خشک کردن صنعتی - انواع فرآورده‌های خرما: - فرآورده‌های خانگی - فرآورده‌های نیمه‌آماده - فرآورده‌های آماده مصرف - عصاره خرما، لواشک و ... - تجارت و بازاریابی خرما - بازارهای مصرف خرما در ایران و جهان - ساختار و بازار و صادرات خرمای ایران	توانایی خشک کردن اصولی خرما	۶	
	۱/۵	۰/۵					

پودمان شماره چهار : آفات و بیماری‌های خرما

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : حداقل خواندن و نوشتن	
سن : حداقل ۱۸ سال	
۳ روز	مدت
۱۶ ساعت (۴ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)	کل ساعات
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش
کارشناس گیاه‌پزشکی	کادر آموزشی

۲_ تعریف پودمان : پودمان «آفات و بیماری‌های خرما» یک دوره کوتاه‌مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارتی لازم در زمینه مهار آفات و بیماری‌های خرما را فرا می‌گیرند.

۳_ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان آفات و بیماری‌های خرما به تفکیک عبارتند از :

(الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فرآگیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره نخلکاری(کاشت، داشت، برداشت و فرآوری خرما) نایل گردند و پس از طی کردن همه پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی

هدف کلی :

هدف کلی این پودمان عبارت است از تربیت باغبان ماهر در زمینه مبارزه با آفات و بیماری‌های خرما.

هدفهای رفتاری :

در پایان آموزش این پودمان از فراغیران انتظار می‌رود، بتوانند :

- علائم خسارت هر یک از آفات (تدریس شده) خرما را تشخیص دهند.
- نحوه خسارت هر یک از آفات خرما را تشخیص دهند.
- اصول مبارزه با آفات خرما را به تفکیک هر آفت کاملاً توصیف نمایند. عملآهنگ مراحل مبارزه را انجام دهند.
- نحوه خسارت و نشانه‌های خسارت هر یک از بیماری‌های تدریس شده خرما را تشخیص دهند.
- اصول مبارزه با بیماری‌های خرما را به تفکیک هر بیماری به درستی به نمایش بگذارند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پودمان بر پایه استانداردهای آموزش کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز دوره نخلکاری (کاشت، داشت، برداشت و فرآوری خرما) تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پودمان اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رؤوس محتوای آموزشی - درسی این پودمان به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان :

۴

ساعت آموزش		عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)		زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	عنوان پودمان: آفات و بیماری‌های خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۴۴۱		موضوع آموزشی: خرما	
ردیف	عنوان توانایی	دانش و مهارت‌ها	عملیات کارگاهی	ساعت آموزش	نظری عملی
۱	توانایی دفع و کنترل آفات مهم خرما	۱- زنجره‌ها - خسارت علائم - مبارزه و سموم شیمیایی - پرواهها (خسارتمانند، علائم، مبارزه، سموم شیمیایی) - کرم میوه‌خوار - کرم گرده‌خوار ۲- کنه‌ها - خسارت علائم - مبارزه و سموم شیمیایی	کار عملی در شناسایی و مبارزه با آفات مهم منطقه	۶	۲
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز		جزوه درسی، اسلاید، آفات خشک شده متداول منطقه، نمونه خشک شده بیماری‌های متداول منطقه، ابزار و ادوات آزمایشگاهی مورد نیاز، قیچی، چاقو، چراغ قوه، اره، کلنگ، سموم مورد نیاز			

۴ شماره پومند :

رئوس محتوای درسی پومنان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنان: آفات و بیماری‌های خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۴۴۱			موضوع آموزشی: خرما	
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
					<ul style="list-style-type: none"> - سپردارها (خسارت، علائم، مبارزه و سموم شیمیایی) - سپردار معمولی - سپردار قرمز - سپردار ثانوی - سپردار شفاف <ul style="list-style-type: none"> - چوبخواران (خسارت، علائم، مبارزه و سموم شیمیایی) - سوسک شاخدار خرما - چوبخوار خرما <ul style="list-style-type: none"> - زنبورها - خسارت - علائم - مبارزه و کنترل 		

شماره پودهمان :

۴

رئوس محتوای درسی پودهمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری عملی جمع			عنوان پودهمان: آفات و بیماری‌های خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۴۴۱			موضوع آموزشی: خرما	
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز		ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف	
		عملی نظری		۶- موریانه‌ها (خسارت، علائم، مبارزه و سوم شیمیایی) - سرخرطومی حنابی خرما - ملخ صحرایی یا دریانی ۷- جوندگان (خسارت، علائم، مبارزه و سوم شیمیایی) - موش سیاه - موش خانگی - موش ورامین ۸- پرنده‌گان - خسارت - علائم - مبارزه ۹- آفات انباری - آفات مهم انباری - روش‌های کنترل			

۴ شماره پومنا :

رئوس محتوای درسی پومنا آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخل کاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)			زمینه آموزشی: باغبانی		
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنا: آفات و بیماری‌های خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۴۴۱			موضوع آموزشی: خرما		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف	
			۶	۲	کار عملی در شناسایی و پیش‌گیری بیماری‌های مهم منطقه	۱۰- بیماری‌های قارچی - خسارت - علائم - پیش‌گیری ۱۱- بیماری‌های فیتوپلاسمایی - خسارت - علائم - پیش‌گیری ۱۲- بیماری‌های خرما با عامل ناشناخته - خسارت - علائم - پیش‌گیری	توانایی کنترل و مبارزه با بیماری‌های مهم خرما	۲

۴ شماره پومند :

رئوس محتوای درسی پومنان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: نخلکاری (کاشت، کد: ۸۵-۲۹۲۴۰۴۱ داشت، برداشت و فرآوری)		زمینه آموزشی: باغبانی	
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنان: آفات و بیماری‌های خرما کد: ۸۵-۲۹۲۴۴۴۱		موضوع آموزشی: خرما	
۱۶	۱۲	۴				
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز		ساعات آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
		نظری	عملی	۱۳- اختلال‌های فیزیولوژیکی - خسارت - علائم - پیش‌گیری ۱۴- نماتدهای بیماری‌زا - خسارت - علائم - پیش‌گیری		

ضمایم

فرم شماره (۱)

نظرخواهی از مربیان دوره‌های پودمانی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات سازنده شما جهت بهبود و اصلاح دوره‌های تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات مربی :
عضو جهاد کشاورزی بله خیر

آخرین مدرک تحصیلی .....
.....

سابقه تدریس ..... سال ..... شهرستان محل کار .....

مشخصات پودمان آموزشی :

عنوان ..... کد پودمان ..... محل اجرا : استان .....
.....

شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....
.....

تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....
.....

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده برای سرفصل درسی پودمان مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.
.....

۲- آیا شرایط ثبت‌نام کارآموزان در دوره پودمانی مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.
.....

۳- آیا موارد و عناوین غیرضروری در سرفصل‌ها ملاحظه می‌شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است، عناوین مذکور را ذکر نمایید.
.....

۴- به نظر شما در سرفصل درسی پوبدمان واژه و اصطلاح مبهم و غیرمرسم مشاهده می‌شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید.

شماره ردیف	واژه یا مفهوم قبلی	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی جدید	ملاحظات

۶- به طور کلی در سرفصل درسی بودمان ضرورت دارد تغییرات (موردی - اساسی) انجام شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است نظرتان را در جدول ذیل بنویسید.

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	کارگاه آموزشی	زمان (ساعت)		وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	

۷- شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مریبان برای تدریس در دوره پودهمانی مناسب است؟

بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید.

۸- در صورتی که نظرات و پیشنهاداتی دارید که می‌تواند ما را در بهبود برنامه‌های آموزشی کمک و باری نماید آن را مرقوم فرمایید.

(۲) فرم شماره

نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های پودمانی

کارآموز محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود و اصلاح پودمان‌های آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات کارآموز :

میزان سواد : ..... شغل : ..... استان : .....

شهرستان محل سکونت : .....

روستای محل زندگی : .....

مشخصات پودمان آموزشی :

عنوان پودمان ..... کد پودمان ..... محل اجراء : استان .....

شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....

تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول دوره، آموزش داده شد قبل از می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی را که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه در ارتباط با مسائل شغلتان بود؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- به نظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی به کار گرفته شده در طول دوره کافی و مناسب بوده است؟

بلی خیر

۴- آیا ساعت مربوط به انجام آموزش‌های عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بلی خیر

۵- در طول دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بلی خیر

۶- بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود؟

خیلی زیاد   زیاد   متوسط   کم

۷- اگر جهاد کشاورزی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا مایل هستید در آن دوره شرکت کنید؟

بلی   خیر

۸- در صورتی که پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید، آن را بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(۳) فرم شماره

نظرخواهی از مجریان دوره‌های پودمانی

مجری محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود و اصلاح پودمانهای آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات مجری :

مدرک تحصیلی : ..... رشته تحصیلی: ..... مسئولیت : .....

استان : ..... شهرستان محل خدمت : .....

مشخصات پودمان آموزشی :

عنوان پودمان ..... کد پودمان ..... محل اجراء : استان .....

شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....

تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....

۱- به نظر شما میزان استقبال مخاطبان جهت ثبت‌نام در این دوره تا چه حد است؟

کم ..... متوسط ..... زیاد ..... خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آن را مرقوم فرمائید.

.....

۲- به نظر شما شرایط شرکت در دوره برای کارآموزان مناسب است؟

بلی ..... خیر .....

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی را که باید اضافه و یا حذف شود بنویسید.

.....

۳- به نظر شما وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده قابل دسترسی بوده است.

بلی ..... خیر .....

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه قرار گیرد را ذکر نمایید.

.....

۴- به نظر شما مشخصات کادر آموزشی (مریبان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بلی خیر

در صورتی که پاسخ منفی است دلایل آن را بیان نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....
.....
.....
.....
.....